

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

RESİMLİ ROMAN ÇEVİRİSİ
MEZUNİYET ÇALIŞMASI

HAZIRLAYAN

NURCAN ARAS
20020530

DANIŞMAN

YARD. DOÇ. DR. ALİ EFDAL ÖZKUL

LEFKOŞA - 2006

KEMAKZADE ALİ EKREM (BOLAYIR)

Şair. Namık Kemal'in oğlu. Babasının mutasarrıflıkla sürgün bulunduğu Rodos ve Sakız adalarında özel öğretmenlerden ders gördü. Yirmi yaşlarında iken İstanbul'a döndü. Babasının ölümü üzerine II. Abdülhamid devrinde Mabeyn katipliğine tayin edildi. Bu görevde 18 yıl kaldıktan sonra Kudüs mutasarrıflığı (1906), Beyrut valiliği (1908), iki defa Cezayir Bahr-ı Sefid valiliği (1908-12) yaptı. 1910, 1912, 1922 yıllarında Darülfünun'da edebiyat, nazariyat-ı edebiye, şerh-i mütun müderrisliği, ayrıca Maltepe Askeri ve Galatasaray liselerinde öğretmenlik yaptı.

Küçük yaşta şiir yazmaya başlayan Bolayır, Mirsad, Maarif, Malumat gibi dergilerde ilk şiirlerini yayımladı. 1896'da Edebiyat-ı Cedide topluluğuna katılarak Servet-i Fünun'da yazmaya başladı. Bu derginin Yunan Harbi münasebetiyle yayımlanan "nüsha-i mümtaze" sinde çıkan Vasiyet şiiriyle dikkati çekti. Mabeynde katip olduğu için "A. (yın) Nadir" takma adını kullandı. Edebiyat-ı Cedide şairlerini tenkid eden uzun bir makalesi, bazı yerleri Tevfik Fikret tarafından değiştirilmek veya tamamen çıkarılmak suretiyle basıldığı için kızarak Servet-i Fünun'dan ayrıldı ve Baba Tahir'in çıkardığı Malumat gazetesinde makalesinin tamamını bastırdı (1900). Bu yüzden Hüseyin Cahid (Yalçın) ile giriştiği münakaşa Sarayın emriyle durdurulmuştur.

Ali Ekrem, Tevfik Fikret'le başlayan nazmı nesre yaklaştırmaya ve basit halk hayatı sahnelerini hikaye eden realist şiirler yazma yolunda başarılı örnekler verdi, tahkiye ve konuşmada Mehmet Akif'e öncülük etti. Servet-i Fünun şairlerinde görülmeyen içtimai konuları işledi. Ahengin vezin olduğu görüşüne kapılarak bir takım yeni aruz kalıpları icat etti. Hece vezniyle çocuk şiirleri yazma yolunda da denemelere girişmişti. Çanakkale ve İstiklal savaşları sırasında milli şiirler de yazan Ali Ekrem, eserlerinde büyük bir şahsiyet göstermez. 1908'den sonra siyasi hayata atıldı ve hitabete merak sardı.

Eserleri: Şiir kitapları: Kaside-i Askeriye (babasını Hürriyet Kasidesi'ne nazire, 1908), Kırmızı Fesler (II. Abdülhamid devri hafiyeleri ile ilgili hiciv, 1908), Ruh-i Kemal (1909), Zılal-ı İlham (1909), Çocuk Şiirleri (1917), Ordunun Defteri (I. Dünya Savaşı sonunda ordunun milli ve dini duygularını kuvvetlendirmek maksadıyla hükümetçe ısmarlanan şiirleri ihtiva eder, nazım nesir karışık, 1918), Ana Vatan (Milli Mücadele sırasında yazdığı şiirler, 1921), Şiir Demeti (çocuk şiirleri, 1925), Tair-i İlahi (basılmamıştır). Ayrıca Darülfünun'da okuttuğu Lisan-ı Nazım, Lisan-ı Nesir, Mesalik-i Edebiye (bs. 1928) adlı ders notlarından başka babası hakkında Namık Kemal (1930), Lisanımız (1937) adlı kitapları ve Baria (1908) adlı bir tiyatro denemesi vardır.

KAYNAK: Türk Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergah Arşivi. Dergah Yayınları.

İÇİNDEKİLER:

1- ÖNSÖZ	4
2- ROMANIN ÖZETİ	5
3- RESİMLİ ROMAN ÇEVİRİSİ	6
4- İNDEKS	27
5- RESİMLİ ROMAN'IN ASIL METNİ	29

ÖNSÖZ

Roman, Hatice Hanım'ın hayatını çeşitli yönleriyle yansıtır, bunu ele alarak yazılmıştır.

Hatice Hanım'ın maddi ve manevi yönleri anlatılır. Ama Hatice Hanım'ın manevi yönünün daha ağır bastığı da gözden kaçmaz. Hatice Hanım'ın çevresindeki insanlarla olan ilişkileri ve günlük olaylar karşısında gösterdiği tepkiler, hayat felsefesini belirler. Değerlerinden hiçbir şey kaybetmemiştir. Ailesi olan ilişkileri önceleri kuvvetliken, bu durum daha sonra bir zincirin kopması ile bağdaştırılabilir. Bu zincir, birdenbire kopmaz zamanla aşınır ve zincirin halkaları dağılır. Hatice Hanım, çevresindeki insanlar tarafından saygı duyulan bir insandır. Ayrıca inançlarına sıkı sıkıya bağlı olduğunu da görebiliyoruz.

ROMANIN ÖZETİ

"Resimli Roman"ın yazarı Kemalade Ali Ekrem'dir. Yazar, romanı kendi ağzından anlatır. Romanda Hatice Hanım'ın hayatı anlatılıyor. Yazar bunu anlatırken yüzeysel olarak geçmez, ayrıntılara özellikle dikkat eder. Betimlemeleri ve benzetmeleri yazar, mükemmel denecek şekilde kullanır.

Yazar romanın başında haftalık olan derginin, okurları tarafından nasıl alınabileceği, nasıl abone olunacağı ve bunların yanında da aboneliğe göre verilen hediyeleri aktarmıştır. Derginin abone şartları bölümler halinde senelik ve altı aylık olarak açık bir şekilde belirtilmiştir. Romanın dördüncü sayfasından sonra ilanlara yer verilmiştir. Pertev şurubu, Kemel müşhil şekeri... gibi.

Yazar, altıncı sayfadan itibaren "Hatice Hanım — Milli Hikaye"ye başlar. Yazar, Hatice Hanım'ı evlerine gelen birçok kadın arasında görür. Fakat Hatice Hanım'ı bunlardan ayırtetmesi çok sinirli bir yapısının olmasından dikkat çekmiş olmasıdır. Yazar Hatice Hanım'dan çok korktuğunu dile getirmekten çekinmez. Yazarın yaramazlık yaptığı anlar korkutultuğu şey Hatice Hanım'ın çakısıdır. Hatırladıkça bile tüylerinin diken diken olduğunu söylüyor.

Yazar, Hatice Hanım'ın tasvirini bir resim gibi gözler önüne serer. Kısa boylu, büyük başlı, iri mavi gözlü, gayet zayıf... olarak asıl benzetmelerini bu bölümde yapar. Hatice Hanım'ın tasvirinden sonra yazar, "İşte Hatice Hanım'ın resmini yaptım. Beğendiniz mi? Lakin bu acayıpliği ile beraber kadında bir melahat, bir hal vardı." der. Hatice Hanım'ın dış profilinden sonra, huylarından bahsediyor. Ne kadar titiz olduğundan, bu titizlik yüzünden görüştüğü sadece birkaç ahabının olmasından bahsediyor. Bu dostlarına yatıya bile giderken orada kullanacağı eşyaları da yanında götürüyor. Yazar, Hatice Hanım'ı yemek pişirirken bile bir tasvirle anlatıyor: "Ellerini belki yüz kere yıkayarak" diye yine aşırı titizliğini sergiliyor.

Hatice Hanım, keyifli olduğu bir gece yüzük oynamayı teklif ediyor. Ev halkı kabul ediyor. Hatice Hanım'ın teklifi üzerine bir örnek un iki fincan bir tahta tepsiye konularak getiriliyor. Oyun başlıyor. İlk oyunda ihtiyar kadının nasıl da çocuklaştığını söylüyor.

Yine bir akşam, Hatice Hanım'ın keyifli olduğu bir zamanda yazarın büyükannesi, Hatice Hanım'a temiz evin hikayesini anlatmasını istiyor. Aşlıyor anlatmaya: Damadının işi olsun diye, ricası üzerine Racih Beyefendi'nin evine gidiyor. Eve gidene kadar olan olayları anlatıyor. Eve giderken çektiği sıkıntı bir iken, eve girdikten sonra bin oluyor. Keşke kapı açılmasaydı diye geçiriyor içinden. Yine dayanamayıp evin temizliğine laf söylüyor. Hizmetçi kızın bir çılgılığıyla evdeki diğer kadınlar başına üşüşüyor. Hatice Hanım bütün bunları anlatırken teşbihlere

başvuruyor. Son anda evdeki kadınlardan dayak yemekten kurtuluyor. Ama evde çıkarken bunun intikamımıda aldım diyor.

RESİMLİ ROMAN

1. **Sayfa:** Numara 3 birinci sene nüshası 5 kuruştur. 1 Mayıs 1325. (Ortada) resimli roman. (Sağ tarafta) Hatice Hanım Milli Hikaye. (Sol tarafta) Muharriri: Kemalzade Ali Ekrem. Müdür: Faik Sabri. İdarehanesi: Babiali Caddesinde "Münevver Muhit İdarehanesi."

2. Sayfa: (a-Sağ tarafta) Naili istifade olmak ister misiniz? Muhiti okuyunuz. (Sol tarafta) gönlünüzü eğlendirmek ister misiniz? Muhiti okuyunuz. (Ortada) Müsevver Muhit. (Altında) Siyasi, edebi, felsefi, haftalık gazete.

İdarehanemiz marifetiyle neşredilen "Müsevver Muhit" büsbütün yeni bir devre-i tekemüle girmiştir. Otuz altı büyük sahifeden mürekkep olarak neşredilecek olan bu mecmua mündercatının ciddiyet ve ehemmiyeti ve resimlerinin nefaset ve hüsni tertibi ile bil cümle gareylerini memnun edeceği gibi bir haftalık ve kaili mühimmii siyasiyeyi telhis edecek olan kısmi siyasise en mükemmel bir tarihçe olacaktır.

"Müsevver-i muhitin" yeni cilt nümrelerinin kapları dört renk ile tab edilmiş nefis levhalardır ki yalnız bunlar pek kıymetdar bir kolleksiyon teşkil edecektir.

Müsevver-i Muhitin yeni cildinden itibaren senelik abone olanlara berveçhi zahir teydid olunan hediyeler takdim edilecektir:

Evvela: ___ Müsevver-i Muhitin 22 nümreden mürekkep olan 1. cildi ___ idarehanemizden ___ alınmak şartıyla meccanen takdim edilecektir.

Koleksiyonun posta ile ikametgahlara ve taşraya gönderilmesi için posta msrafı olarak 10 kuruş irsali lazım gelir.

Saniye: ___ "Piyer Volf'dan" müdürümüz tarafından tercüme olunan "Sen Suda" piyesi "meccanen" takdim edilecektir.

Salise: ___ Abonelerimiz bir defaya mahsus olmak üzere fotoğrafhanesinde resim çektirebileceklerdir.

Raben: ___ İdarehanemiz tarafından bir sene zarfında tertip olunacak konferans ve matşnelerden dördüne meccanen dahil olacaklardır.

Hamisen: ___ İdareemiz tarafından neşr olunan "Resimli Roman" mecmuasına yüzde beş iskonto ile abone olabileceklerdir.

Sadisen: ___ İdareemiz tarafından tertip olunacak seyahat ve tenezzühlere yüzde 10 tenzil fiyatlara dahil olacaklardır.

"Birinci seyahatımız 11 Temmuz'da Bolayır'da Şehid-i Hürriyet Kemal Bey'in makberini ziyaretir.

(Ortada) Abone şeraiti

Der-i saadet için ____

Senelik 108 kuruş

Altı aylık 54 kuruş

Vilayet için ____

Senelik 120 kuruş

Altı aylık 65 kuruş

Memaliki ecnebiye için ____

Senelik 26 frang

Altı aylık 14 frang

3. Sayfa: (Ortada) Şeraiti iştirâ

Naciz mecmua fevkalade naili râğbet ve teveccüh olmuş ve birinci nüshamız az zaman zarfında sarf olunarak mevcut nüshaları pek azalmıştır. Bu râğbet ve teveccüha mukabil bizde mecmuamızı daha ziyade islahâ karar verdik. Mecmuamız 1 Mayıs tarihine kadar abone olacıklara fevkalade tenzilat yapılacağı ve bundan sonra abone fiyatının tezhid edileceği ihtar edilmiştir. Muhterem kareylerimizden aldığımız yüzlerce varakalarla ahval-i ahile münasebetiyle gazetemizin bedeli iştirakını gönderemediklerinden bu tenzil fiyat müddetinin biraz daha temdidini ve şu suretle kareylerimize göstermekten olduğumuz tezhilatın temadisini rica ediyorlar. Bizde bu ricalarını es'âfa karar verdik. Bu cihetle:

"Mecmuamıza 1 Ağustos 1325 tarihine kadar" abone olacıklara:

(Ortada) fevkalade tenzilat yapılacaktır.

İdarehanesinden ve başlıca merkez tevzilerinden alınmak şartıyla seneliği yani 12 nüshası 45 kuruş altı aylığı yani altı nüshası 25 kuruştur. Posta ile ikametgahlara kadar gönderilmek şartıyla ve taşra için: Senelik 55 kuruş, altı aylık için 35 kuruşa abone kaydolacaktır. Bu fiyatlar yalnız iki aya mahsus bir hediye ve ikram olup Mayıs iptidasından itibaren idarehanelerden alınacak aboneler: 50 kuruşa ve taşra ve ikametgahlara gönderilecek aboneler: 60 kuruşa ibla olunacaktır.

Abonelerimize hediyelerimizi Resimli Roman'ın bir seneliğine abone olanlar idarehanemiz tarafından bir sene zarfında tertip olunacak dört matineye hakkı duhula malik olacaklardır.

Hiç vakit kaybetmeden abone olunuz. Bunun için şuradaki kuponu keserek ve lazım gelen yerlerini imla ve lüzumsuz yerlerini ti ederek: "Der Saadet'te Babıali Caddesinde Müsevver-i Muhit ve Resimli Roman mecmuası müdürü Faik Sabri Bey" namına irsal ediniz.

Kupon: 100 sayfa -Resimli Roman- 60 resim mecmuası.

(Resimli Roman) Mecmuasının Mart 1'den Mayıs 1'e kadar iki ay zarfında tenzil fiyatla abone kaydetmesinden istifade etmek ve mezkur mecmuanın

1- Bir seneliğine

2- Altı aylığına

Abone kaydolunmak istediğimden:

1- İdarehane veya merkez tevzilerinden alınmak

2- Ziiirdeki adrese gönderilmek üzere:

- 1- Senelik
- 2- Altı aylık

Abone bedeli olan:

- 1- 45 kuruş
- 2- 25 kuruş
- 3- 55 kuruş
- 4- 35 kuruş

- 1- Manda posta suretiyle
- 2- Leffen pul olarak
- 3- Leffen çek olarak
- 4- Hamili veraka ile

Gönderilmiş olduğunda ahziyle abone senedinin ve mecmuanın ziirdeki adrese irsali

Adres:

imza:

İsim:

Mahalli ikamet:

Şehir:

4. Sayfa:(a-Sağ taraf) Balık yağı içemeyenlere Pertev şurubu tezhirati şefaiyyesi hesabıyla memleketimizin en meşhur muallimini muhteremesinin tasdik ve tensibine ve Paris belediye hastahanelerinde heyet-i tıbbiyesinin badet tecrübe takdirine mazhar olan Pertev şurubu zafiyetinden merak edenler ile balık yağı içemeyenlere, kemik hastalığına duçar olupta yürümüyün çocuklara, kansızlığa, sinir hastalıklarına karşı bir deva-i yeganedir. Şişelere merbut raporlar Pertev şurubunun havas ve meziyetini bir kat daha isbata kafidir.

Mahalli imal ve deposu ____

Aksaray'da Edhem Pertev Eczanesi olup bil cümle ecza depolarıyla eczahanelerde bulunur. Fiyatı 10 kuruştur.

Taşralarda ____

Bursa'da Mehmet Şükrü
İzmir'de Hüseyin Rifat Beylerin eczahanelerinde
Üsküp'de Nesim Efendi eczahanesinde
İzmit'te Adapazarı Çarşısı'nda Ali Rıza Efendi mağazasında
Edremit'te Eczahane-i Sıhhat Ovpidi Sukrat
Cidde Belediye Eczahanesinde bulunur.

Umumi satış muhalli:

Meydancıkta yeni postahane karşısında Osmanlı Ecza-i Tıbbiye Deposudur.

_____
(Ortada) Selanik Bankası, Merkezi Selanik

Şubeleri:

Der saadet (Galata, İstanbul), Manastır, Üsküp, Kavala, İzmir.

Selanik Bankası Umumi memaliki mahruse-i şahane ve vilayeti mümtaza dahilinde bil cümle tahsilatı ahven bir ücret mukabilinde bila ifade-i vakt icra eder.

(b-Sol taraf) Tahvilat, ezham ve bütün kambiyaallara mukabil ikrazatda bulunur ve arzu edildiği zaman iade edilmek şartıyla veya vadeli olarak akça kabul eder. Sipariş edilecek umumi tahvilat ve ezhamın Avrupa piyasalarından alım ve satım muamelatını gayet sehulet ve isticlal ile icra ettiği gibi Avrupa ve Amerika memaliki için kredi mektupları ita eyler. Hasılı Selanik

Bankası bir bankanın icra edceği bil cümle muamelatı mükemmel bir intizam ve tezhilat dairesinde ifa eder.

Kemal müşhil şekerı

Gayet leziz tam'a malik olan bu şekerler adeta akide şekerı tarzında ağızda eritilerek yutuluyor. Miktarı tabiirinin fevkinde alındığı takdirde bile katiyen zarara mevcup olmaz. İngibazı mekat, basur memeleri ihtigani demağ ve iştahsızlık mide, ve bağıraklarda teşekkül eden gazlara karşı deva-i iganedir. Fazla hiçbir mahsuru olmamakla beraber tesiri katidir. Mahalli imali Sultan Beyazıd'da Eczahane-i Muhammed Kemal'dir. Bi her kutusu ikişer kuruştur. Umum deposu yeni postahane karşısında Osmanlı Ecza deposudur.

İhtarı Mahsus

Şehrimizde şu son günlerde cereyan eden ve kai hesabiyle on beş gün kadar her iş muettel kaldığından bu nüshamızı acele tertibe mecbur kaldığımız için görülecek noksanların maaf tutulmasını kareylerimizden rica ederiz.

5. Sayfa: Selanik bunmarşesini hiç ziyaret ettiniz mi? Her iyi şeyi orada bulacağınızdan emin olabiliyorsunuz. Der Saadet ____ bahçe kapısı

(a-Sağ taraf) Mayerin Kebir Elbise Mağazası
İstanbul- Galata

Der Saadet'te sinini vefireden beri guşad edildiği büyük mağazalarında bulundurduğu elbise-i levazımı sairesiyle meşhur olan mayer mağazasını teşrif tenezzülünde bulunacak

(b-Sol taraf) zebati kiramın herhalde mazharı takdir ve tahsini olacağı suret-i katiyyede ümidlendiği cihedle şu teveccühe bi hak nail olmak için mağazasında bulunduğu elbise ve levazımı sahireyi hiçbir mağazada tatbik edilemeyecek bir ucuzlukta satmaya karar vermiş olduğu muhterem ve muazzez Osmanlı müşterilerine arz eder.

6. Sayfa: (a-Sağ taraf) Kemalzede Ali Ekrem

Hatice Hanım ____

Milli Hikaye

Bizim eve gelip giden ve ____ ya şemail ve eşgaline veyahut etval ve ahvaline nazaran ____ ev halkınca evsafı mahsuseleriyle malim olan birçok konuğu kadınlar arasında bir de sinirli Hatice Hanım vardı ki benim herkesten ziyade nazar dikkatimi çelp eylemişti. Çocukluğumda Hatice Hanım'dan korkardım. Nasıl korkmayayım? Ne zaman yaramazlık etsem "şimdi Hatice Hanım çakısını çıkarır!" derlerdi. Ama o iki ucu sarı teneke kaplı, ortası komik, uzun siyah ağızlı kör çakı ne müthiş şeydi! Bir kere Hatice Hanım'ın elinde görmüş idim. Bir defa da...

____ Hala tüylerim ürperiyor!

____ Beni tehdit için bohçasından çıkarmıştı. Yaşım ilerledikçe çakıdan korkmaz oldum. Fakat Hatice Hanım'dan kofum ber devam idi. Suretini aksedipde dırılanmağa başladı mı takdiratı adat gibi namütenahi olurdu. Yanından kaçmadıkça dilinden kurtulamazdım. Her zaman da kaçmak mümkün değildi:

(b-Sol taraf) Büyük validem: "Nereye gidiyorsun? Hatice Hanım sana güzel güzel nasihatler veriyor dinlesene!" diyerek beni yanında oturmaya mahkum ederdi. Birkaç seneler İstanbul'dan ayrıldım. Avdet ettiğim zaman fikir ve nazarım açılmış idi, herşeyi görmeye, anlamaya başlamış, artık çocukluktan kurtularak genç olmuş idim. İşte o vakte kadar dehşetinden başka halini göremediğim Hatice Hanım'ın nasıl şayanı mütelaha bir mahluku garib, bir "tip" olduğunu hissederek ahvalini layıkıyla tetkik ettim. Bu biçarenin tercümeyi halinden müzhik facialar, mübki mezhekeler, rakik hisler, ülvi manzaralar... Hasılı şiirde alimler çıktı! Cümlesini tevsil etmek bir roman yazmaya tevakkuf eder, bunları muamelen söylemeye çalışacağım:

7. Sayfa: (a-Sağ taraf) Kısa boylu, büyük başlı, iri mai gözlü, gayet zayıf bir mahluk tasavvur ediniz: Liali mihnetin zelali ile eyyamı şaadetin envarı imtizaç etmişte hasıl olan siyaha mail sarı renk çehresine yapışmış; sulanmış kanlarla mülemma bir life benzeyen kınalı, akçıl saçları sarılı maili yemenisinden fırlayarak geniş alnının üzerine dökülmüş, ince çekme kaşları alnının derisiyle beraber müttaşıl oynar; bu kaşların bir hizada durması kabil değil; her zaman biri aşağıda öbürü yukarda! Bu hareket devam ettikçe gözlerin uçları da gölgelene gölgelene bozulur. Hele ağzı... Her sıkıldıkça başka şekle giren suyu bitmiş limon kabukları gibi eğri büğrü ağzını tarif mümkün değildir. Sarı kuru çehrede yanakların derin kara çukurluğu bahar şebabında gülen sahibeyi anın üzar-ı tabiakında açılmış iki gonca ile ne müstekrah tezat teşkil ediyor! Mai mai damarlarla muhat olan gerdanında güvercin yumurtası kadar bir kemik fırlamış lakırdı söyledikçe güya yukardan aşağı, aşağıdan yukarı yuvarlanıyor; o kemiğin altında da nazarı itab edecek kadar derin bir çukur. Üzerine boğum boğum iplikler sarılmış kalemlere teşbihi caiz olan ince parmaklarında hafif bir raşa var; fakat sarı çediğinin içinde şekil ve hali görülmeyen küçük ayaklarını metim metim basıyor. İşte Hatice Hanım'ın resmini yaptım. Beğendiniz mi? Lakin bu çirkinliği, bu acayıplığı ile beraber kadında bir melahat, bir hal vardı. Gözlerinde şerarei zeka

(b-Sol taraf) parlıyor, çehresine maali ciddiyet doğuyor, bazen adeta ulvi oluveriyordu. Hatice Hanım'ın melikati akliyesinden bahsetmeden evvel söyleyelim ki o titizliğin son derecesine vasıl olmuş. Evlerinin temizliğine itimat ettiği iki üç ahabından başka kimse ile görüşmez, fakat o evlerde yanında iki bohça bulundurarak gider. Bohçalardan biri küçük, deve tüyü renginde çuhadan yapılmış, etrafına mai şerit geçilmiş. Lakin şerit bohçanın yüzüne iğne ardı dikiş ile dikili olduğu halde içine yorgan çarşafı gibi oyalanmış: Çünkü Hatice Hanım şeridi güzelce sökerek bohçanın astarını kirlendikçe yıkıyor. Bu bohçada: Maud dehşetli çakı; üzeri kuşlu, uzunca, sarımtırak bir beyaz tenekeden tabak; kehrabalıktan çıkmış, yasemin olamamış iki cigaralık işlemeli, gümüş bir cigara maşası; kırmızı tahtadan bir kibrit kutusu; bir gümüş cezve. Bir eski maden kahve fincanı; bunlar kar gibi beyaz üç dört tülbent ile örtülü; hepsinin üzerinde de yıldızları büzülmüş eski, soluk ciltli bir inamı şerit. Büyük bohçanın içinde daha mühim şeyler var: Bir yedek hırka, entari; bir yatak çarşafı etrafı ince dantellerle müzeyyen, ince patiskadan bir çift yastık örtüsü; gayet ince beyaz bir yorgan çarşafı; çuha kese içinde bir boynuz kaşık; oyali, oyasız üç dört yemeni; birkaç çift guncuları işlemeli yün çorap,

8. Sayfa:(a-Sağ taraf) bir kırmızı terlik; yeşil bir yüz örtüsü, bir kat çamaşır; hep bunların arasına seyrek gazlardan yapılmış kseler içinde lavanta çiçekleri yerleştirilmiş. Bohça açıldımı çit, latif bir rayiha duyuluyor. Hatice Hanım' ın gittiği yere gün doğmadan evvel gitmek, avdet ederkende, kimseye haber vermeden seher vakti savuşmak idi. Bize gelir gelmez bi dereceye kadar kendine tahsis edilmiş olan küçük sarı odaya girer. Hemen küçük bohçasını açarak cezvesini birkaç su yıkadıktan sonra mangala sürer, kahve suyu kaynayıncaya kadar titrek elleriyle yorula yorula büktüğü gayri muntazam cigarayı __ o gün keyfi nasıl isterse __ kehribar, yasemin cigaralıklardan birine yahut gümüş maşasına geçirir, kemali itina ile pişirdiği sade kahveyi fincanına doldurunca cigarasını da dumanlandırır; bazen birşeyler mırıldanarak, bazen karşısındaki ağacın yeşil yapraklarına nesb-i nigah ederek mangalın başında kaşlarını oynata oynata keyfini çatardı. Gah olurduki başına takmış olduğu suluk küllü bardağı koyarak karşısına geçipte kahvesini içerken: "Oh bahçeciğim, güzel bahçeciğim; sana baktıkça yüreğim açılıyor..." derdi.

(b-Sol taraf) kahvesini bitirir bitirmez Hatice hanın enamını okur, müteakiben kapıyı kilitleyerek esbabını değıştirirdi. Artık büyük bohçadan yerleştiği kadar itina ile çıkarılan nohodu yünlü entariyi, o iğne batırmalarda toz parçası görülmeyen dikişli hırkayı giyip, şal eskisinden kuşağı beline, köşeleri sıçan dişi işlenmiş ipek beyaz mendilini boynuna bağlayıpta yeşilli kırmızılı oya ile müzeyyen yemenisini hutuza yakın bir şekil ile başına ilştirdiği zaman Hatice Hanım'ın süsünü görmeliydin. Süsünün güzelliğine en ziyade itina ettiği günlerde gümüş üzerine ufak feminin taşlı iğnesini göğsüne takar, hatta aynada cemel-i abdarına bakardı. Tuvaletini böylece ikmal ettikten sonra Hatice Hanım evdekilerin karşısına çıkardı. Yemek vakti gelince, bohçasından kendi havlusunu, kaşığını alır, sofraya getirir; gece de __ ne kadar temiz olursa

9. Sayfa:(a-Sağ taraf) olsun __ kendisi için hazırlanmış yatağa bohçasındaki çarşaflarla yastık örtüsünü sermeden girmezdi. Bu kadın fevkalade bir zekaya malikdi. Canı istediği, keyfi olduğu zaman öyle sözler söylerdi ki erkekler kolay kolay söyleyemez. Galiba biraz okumak yazmak da biliyordu; çünkü lakırdılarının arasına bir mısra yahut müsteleh bir cümle-i hakemiye karışmaktadır. Huyu nasıl? Hem gayet iyi hem gayet fena! Evet Hatice Hanım, __ kaşlarının hareketi mütemadiyesinde betaet, oturmaz dinlemez zebani şeddül beyanında rehavet sinirleeri biraz rahat olduğu zamanlar pek iyi huyludur: Evin işlerine bakar, tahtaları sabunlu bezlerle cila verecek kadar siler; eteklerini beline takınca mutfağa inerek mevsimine göre ebekümece, zeytin yağlı dolma, maydonozlu

(b-Sol taraf) köfte gibi kadınlara mahsus yemekleri __ ellerini belki yüz kere yıkayarak __ temiz temiz, güzel güzel pişirir; herkesin derdine iştirak, herkesle mülatife eder. Hepte başkasının hesabına ağladığı da vardır. Ya sinirleri bozulurda kaşlar çabuk çabuk oynamaya, ağız bütün bütün çarpılmaya, gözler dışarı fırlamaya başlarsa: Aman yarabbi, o zaman tüfeng patlar gibi birbiri üzerine geyirerek, hurkumundan bir silsile-i şuumi galize fırlayarak gezinir; bir yerde duramaz; birşeyi beğenmez herkesi tahkir eder; sureti rengden renge, şekilden şekile girer. O zaman pek çirkindir, adeta korkunçtur! Kim yanına gitse kavga çıkarır, yanından kaçsalar "beni yalnız bırakıyorsunuz" diye bar bar bağırır, hasılı hiç çekilmez. Şu tezat mecmuası mahlukun ahvalini teskir için birkaç misal edeyim:

(resimin altında)

Yüzünü sakladılar, Hatice Hanım aradı... (sayfa:)

10. Sayfa: (Aşağıda) Cezvesini birkaç su yıkadıktan sonra mangala sürer: (Sahife 163)

11. Sayfa: (a-Sağ taraf) Bir gece Hatice Hanım keyifliydi. Yüzük oynamayı teklif etti. Ev halkı bunu kemali memnuniyetle kabul ettiler. İhtiyar mama dadıya varıncaya kadar herkes büyük validemin odasında toplandı. Bebekli Fatime Hanım da bizde misafir idi. Hatice Hanım'ın teklifi üzerine bir örnek un iki fincan bir tahta tepsiye konularak getirildi; mama dadının gümüş halkası saklanacak, herkes nöbetle arıyacak; elli de kama, yüzde mazhara. Ben bittap Hatice Hanım'la beraber idim, büyük validem seyretmeyi tercih etti. E tepsi kimde? Hatice Hanım tepsinin orta yerine iki fincan ayırarak yüzüğü bunlara sakladıktan sonra tepsiyi Fatime Hanım'ın önüne getirdi. Fatime Hanım dikkatle gözlerine bakıyordu. Hiç uşakların altındaki gözlerden birşey anlamak mümkün olur mu?

- ___ Ne bakıyorsun alık yarım?
- ___ Hatice Hanım, sağdaki fincan şişiyor.
- ___ Senin kadar şişmesin.
- ___ Kuzum tepsiye bak!
- ___ Karşımda sen varsın hanımım, cemalinizden nigahımı ayırabilir miyim?
- ___ Yine katipler gibi konuşuyorsun. Yüzük bunda .... bu çok şişiyor.
- ___ A hanım, yarım saattir düşünüyorsun; yüzünde kopara kopara ben kalmayacak!

Fatime Hanım şişiyor dediği fincana dokunmadı da akse hisse tebaiyyetle o fincanı kaldırdı,

(b-Sol taraf) yüzük altında çıkıvermesin mi: Hatice Hanım'daki çehreyi görmeli!

- ___ Aman ne büyük marifet! Ben baktımda onun için tepsiyi aldınız, hele saklayın bakalım.
- ___ Oh ya aldıkya...
- ___ Sus sende! Mama dadıyım diye bize hezeyanlarını mı yutturacaksın?

Yüzüğü sakladılar. Hatice Hanım aradı. 5 sayı verdi; ben aradım 7 sayı verdim. Gitgide onların sayısı otuzu geçti. Bu muvaffakiyetsizliğe Fatime Hanım'ın tatsız tatsız latifeleri inzimam ettikçe Hatice Hanım göğlere biniyor; mesela sayı verdikçe bana "Nabi zaman benim! Bu ne kadar dirayet! Görmüyor musun, kadın o fincana bakıyordu." ve bir diğerine "başı saçlı, akli külli! Hiç o fincana dokunulur mu? Hayır hanım merakım kalkacak." gibi sözlerle hitab ederek maiyetinde bulunanları haşlıyordu. Aman kaşların hareketinde yine bir sürat, bir şiddet peyda oldu; ağız daha ziyade çarpılıyor, güvercin yumurtası kemik sık sık inip çıkıyor; şimdi bir kavga çıkacak!.. Bereket versin tepsiyi aldık. Hatice Hanım saklamaya başladı. Karşıdakiler "yüzüğü deste gülde alacağız!" diyip dururken bir bir üzerine bize onar sayıdan otuz sayı verdiler. Hatice Hanım'ın keyfi tamamen yerine geldi. Yüzük saklamakta gösterdiği maharete hayran olmamak kabil değildi! Her seferde fincanlar başka şekil alıyor: Üçer üçer tepsinin

12. Sayfa: (a-Sağ taraf) dört köşesine, ikişer ikişer köşelerle ortalara, tek tek her tarafa, karma karışık, dörder dörder tabur gibi diziliyorlar. Hatice Hanım bir türkü tutturdu. Ne ses... ne boğuk, çirkin ses! İster istemez dinliyorduk!

Karşımdaki hanım bakar.
Yüzüğü fincana çakar,
Fincanın canını yakar...
Bunu bunlar bilmez oynar!
Akşamdan belli!

— Hey babam hey! Fatime Hanım. Fincanlar şişiyor ama siz zayıflıyorsunuz! Efem, ne buyurdunuz? Akşamdan belli bunu bunlar... Yok yok öyle hile olmaz, sallamanız! Hay şimdi bulacaksınız! Aman yavaş gel hanım, siz böyle ellerinizi atlatmayı cambazlardan mı öğrendiniz? 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52,... efendim afiyetler olsun.

Hatice Hanım o tuhaf yüzük türküsünü birçok söyledi, hatırımda kalamayan birçok kıtaları tekrar etti.

Hele yüz sayıya geldik. O zaman bu ihtiyarın nasıl çocuklaştığını görmeli: Kapıyı tuttu, kimseyi dışarıya bırakmıyor. Muttasıl elindeki fincanı karartarak maskara olanların alınlarına basıyor. Ne meserretler, kahkahalar... Bir akşam yine Hatice Hanım'ın keyfi vardı.

Büyük validem dedi ki:

(b-Sol taraf) — Hatice Hanım, şu temiz evin hikayesini söylesene.

— A... hanımcığım kaç kere söyledim.

— Ne zararı var? Bir kere daha söyle! Emine Hanım işitmedi.

— Söylerim ama bir daha yok. İyi dinleyinde hatırınızda tutun.

— Dinliyoruz.

— Ah! Ben o eve gider miydim hanım? Ne yapayım damadımın belası. İşi olacakmış, ben iyi lakırdı söylermişim kuzum hanım nine! Canım hanım nine!.. Neyse kalktım, gittim. Cehenneminde bucağı. Hoca Paşa nerede, Edirne Kapısı nerede? Öldüm, bayıldım. Raci Beyefendi Hazretlerinin devlethanelerini buluncaya kadar da çekmediğim sıkıntı kalmadı. Düşün hanım: Bakkallar, bekçiler, hammallar, çakallarla konuşmak... hele büyük bir kapı gösterdiler. Nuh nebi zamanında boyanmış olan bu kapı aman ne çirkin şey! Ya halkalar, demir midir, tunç mudur, bakır mıdır? Anlayana aşk olsun! Halka değil, zeytin yağı tortusuna bulanmış çiğ et sucuğu

— Aman Hatice Hanım, bu teşbihleri nereden bulursun?

— Siz başka şeye benzetin... O murdar halkalara ben nasıl el sürerim? İnsan bir paçavra alırdı bunu siler. Yerden feracemin eteği ile bir çöp aldım da kapıyı onunla çalmaya başladım. Belki bir çeyrek vurduktan sonra açtırmak müyesser oldu. Keşke açmayaydılar! İçeri girdim;

13. sayfa: (a-Sağ taraf) zifir gibi karanlık. Evden bir el kandili getirmeliymiş! Gözlerim karanlığa alışınca midem bulanmaya başladı. Girdiğimiz yer güya evin avlusu olacak; ne kadar da düz avlu! Ne diyeyim hanım: Sanki dalgalana dalgalana yayılmış bir çamur deryası. Ya kapıyı açan uşak kıyafetli, bahçıvan elli ayvaz suratlı, sayız korkulu herifin hali? "Nereye gidiyon kadın? ___ Görmüyor musun? Yukarı ___ çıh hadi!" Eteklerimi topladım; o murdar avludan seke seke geçtim; güya binek taşı olacak, bir kümbet kömürden atladım!..

___ O ne demek? Bu hikayayı her naklediğinde tabirleri değiştirirsin.

___ Ay! "Kümbet kömürü"yı anlamadın mı? Binek taşının üzerinde binlerce çamurlu ayak izi vardı. Hanım, Allah'ın murdar olmamak için yarattığı kar gibi beyaz mermeri bile siyah etmişler! Derken karşıma bir paslı merdiven çıktı.

___ Bu da nedir Hatice Hanım?

___ Yok... Herzaman böyle lakırdımı keserseniz susarım. Ben sizin dalkavuğunuz değilim a. Paslı merdivenden anlaşılmayacak birşey mi? Bir kat, iki kat toz basamakları kaplamış; terli terli çıplak ayaklar basa basa, su kovalarının deliliklerinden damla damla düşe düşe tozlar bakır renginde çamur olmuş, tahtalara işlemiş! Pas bile bundan temizdir... Yukarı nasıl çıktığımı ne ben söyleyeyim ne siz dinleyin; papuçlarımı bile çıkarmadım, sofanın halini görmeli

(b-Sol taraf) görmeli: Güya hasır kaplamışlar. Parça parça olmuş telleri o kadar fırlamış ki bakan kurumuş arpa tarlası zanneder! İrili ufaklı birçok hizmetçi kızlar. Kaçıştılar kafir bücürler. Beni koskoca barhanede yalnız bıraktılar. Şaşırdım kaldım. Hanım Emine boyuna bir divanhane, loş mu loş, pis mi pis; her tarafında bir kapı; sonunda perdeleri kopmuş, camlarının yarısı kırılmış kapı kadar beş pencere. Meğer bu mükemmel konak mezarlığın karşısındaymış; o pencerelerden siyah gulyabaniler gibi servilerin balarını sallamakta olduklarını görünce ödüm koptu, valla kendimi peri evlerinde sandım; feryada başladım... Hele bir kız geldi. "Siz kimsiniz? Ne istersiniz? ___ Aman evladım, hele beni bir odaya götür, bir yudum su ver!" Halayık bir kapı açtı içeriye can attım. Oda ama ne oda! Otları demet demet fırlamış, bulaşık bezi gibi örtüsü parça parça olmuş bir minder; didik didik didiklenmiş bir keçe; üzeri beyim bezleri ile müzeyyen bir kafes, altında paslaanmış bir sac mangal. Bunların hepsi ne ise ne, birşeye akıl erdiremedim: Pencerenin içinde yarısına kadar ısırılmış bir ayva ile bir baş soğan vardı. Acaba bu evde ayvayı soğanla mı yiyorlar? Cariye tunç havan kadar kalın, kenarları ağız yağlarıyla mücella bir bardakta bulanık bir su getirdi, ister istemez içtim. Birde o bez kafesin altındaki mangala bir sapı kırık cezve sürmesin mi!

14. Sayfa: (a-Sağ taraf) "Kızım Allah'a emanet ol kahve içmem içemem" dedim. Lakırdıya babaşladık:

- ___ Hiç olur mu efendim? Tanrı misafirisiniz bir kahvemizi de içmezseniz...
- ___ Sizin kahveniz kibar kahvesidir, Yemen'den gelir, mis gibi kokar. Hele bu mangalda... Bu külli ateşte pişirse layıhası daha latif olur, biz fukarayız kızım. Öyle şeyler bize gelmez.
- Yok efendim, sonra hanımefendi duyarsa bize ne der?
- ___ Kız, sormak ayıp olmasın ama, şu ayva ile soğan bir yerde niçin duruyor?
- ___ Bu Taya Hanım'ın odasıdır. Ona her gün iki yumurta bir soğan verirler, su da iyiymiş, pişirir yer. Daha yumurtaları yumurtalarını getirmemişler.
- ___ Yumurtayı bu mangalada mı pişirir?
- ___ Evet
- ___ Misafir kahveside burada?
- ___ Evet
- ___ Çocuğun bezleride burada kurur?
- ___ Öyle ya kaç mangal yakacağız?
- ___ Ne temiz, ne ala şey!
- ___ A... Hanım sen beni zenliyo musun? Evimizi beyenmediysen gelmeyeydin."
- ___ Şimdi kadının hakkı yok mu, Hatice Hanım? Şu herkesi haşlamak huyundan vaazgeçsen ne iyi olacak.
- ___ Sen evvelde sus bakayım! Yine dişimi sıktım da "Estağfurullah, eğlenmek için değil, öyle söylüyormuşum" dedim. Hinzır musibet bana "Kadın sen nesen? Söylesene!" demesin mi... Artık merakım kalktı az daha kızın boğazına sarılacaktım! Yine rahmatli damadımın hatırı için katlandım:

(b-Sol taraf) "___ Hanımefendiyi görmek istiyorum.

___ Hanımefendi burada değil."

Kahve pişti. Kokusu... Of aman o kokul! Bir yudum alınca bittim, bütün bütün sinirlerim oynadı.

- ___ Ben başımı örter beyefendinin yanına giderim.
- ___ Beyefendi hasta; yanına gidilmez.
- ___ Allaha emanet nesi var?
- ___ Dün gece ziyade tatar böreği yedide... Racih Bey gözümün önüne geldi...
- ___ Sinirlerim bütün bütün bozuldu.
- ___ Öyle ya! Düşünü efendim Racih Bey; ev kapısından sığamadığı için kapalı arabaya binemeyen beyefendiyi... Merhum damadıma kendisi nakl edermiş: Yelek yaptırmak için ölçü vereceği zaman terzinin ölçü kayışı yetmezmişde iki kayışı birbirine bağlar, karnını öyle ölçermiş!

Yine tatar böreği tıkınıyor! Hay içime fenalık geldi:

"Çekil karşıdan musibet! ..... Bar bar bağıırıyordum. Kız dışarıya fırladı! "Hüsna Hanım, kalfa ... kalfacığım geliniz!" diye çağrıışmaya başladı. Aklım başıma geldi ama iş işten geçmiş idi. Odaya yedi sekiz kişi toplandı; sağ ellerinin tersini sol ellerinin içine vurarak, bellerini yılan gibi büküp bükerek " Kadın, kadın! Bizim beyimizden ne istiyorsun?" diye üzerime hücum ettiler. Artık Hüsna Hanım'dan başlayarak en çirkinine kadar yalvardım, eteklerine kapandım da dayak yemeden güç haliyle sokak kapısına geldim!

15. Sayfa: Ama intikamımı almadım mı? Hiç onların yanlarına bırakır mıyım? ... Neyse kapının önünde bir araba duruyormuş ona atladım. İşte temiz evin hikayesi. Hay! Biraz çiçek suyu getirin içime fenalık geliyor...

İNDEKS

Adapazarı Çarşısı 4
Aksaray 4
Ali Rıza Efendi 4
Amerika 4
Avrupa 4
Babıali Caddesi 1, 3
Bahçe Kapısı 5
Bolayır 2
Bursa 4
Cidde 4
Der Saadet 2, 3, 4, 5
Edhem Pertev 4
Edirne Kapısı 12
Edremit 4
Emine Hanım 12
Faik Sabri 1, 3
Fatime Hanım 11, 12
Galata 4, 5
Hatice Hanım 1, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14
Hoca Paşa 12
Hüseyin Rifat Bey 4
Hüsna Hanım 14
İstanbul 4, 5, 6
İzmir 4
İzmit 4
Kavala 4
Kemalzade Ali Ekrem 1, 2, 6
Mayerin Kebir 5
Mehmet Şükrü 4
Muhammed Kemal 4
Nesim Efendi 4
Osmanlı 4, 5
Piyer Volf 2
Postahane 4
Racih Beyefendi 12, 14
Resimli Roman 1, 2, 3, 11, 13, 14

Selanik 4, 5
Sen Suda 2
Sultan Beyazıd 4
Üsküp 4
Yasemin 7, 8

(İNDEKS, RESİMLİ ROMAN'IN ASIL METNİNE GÖREDİR)

رسمی و زمان

خدیجه خانم
محل حکایت

حال داده علی اکرم
محرری

Directeur: Faik Sabri

مدیری: فائق صبری

اداره خانه سی: باب عالی حاد مستقیم و مهور عیال و ادوات
Revue mensuelle illustrée

کوکا کزى اکلاندرمک
ایسترمیسکر ؟
محیطی او قویکر

مصور

محیط X X

سیاسی - ادبی - فلسفی - هفتقلق غنیه

نائل استفاده اولمق
ایسترمیسکر ؟
محیطی او قویکر

دارد خانه من معر قیله نشر ایدیلن «مصور محیط» بوس بوتون یکی بردورده تکمله کیرمشدر ۳۶
بریل صحیفه دن مرکب اوله رق نشر ایدیه جک اولان بو مجموعه مندر جاتنک جدیت و اهمیت و رسمارینک
نقاست و حسن ترتیبی ایله باجمله قارئلری نئون ایدیه جکی کبی برهفته لاق وقایع مهمه سیاسی
ناخیص ایدیه جک اولان قسم سیاسی ده اک مکمل برتاریخچه اوله جقدر .
«مصور محیط» ک یکی جلد نومرولرینک قابلری درت دنک ایله طبع ایدلش نفیس
لوحه لر در که یالکز بونلریک قیستدار بر قوللکسیون تشکیل ایدیه جکدر .
مصور محیط یکی جلدندن اعتباراً سنه لک آبونه اولانلرد بروجه زیر تعداد اولسان
هدیه لار تقدیم ایدیه جکدر :

- اولاً : — مصور محیط ۲۲ نومرودن مرکب اولان برنجی جلدی — اداره خانه مزدن —
آلنق شرطیله مجاناً تقدیم ایدیه جکدر .
قوللکسیونک پوسته ایله اقامتگاهلرد و طشر دیه کوند راسی ایچون پوسته معمر فی اوله رق
۱۰ غروش ارسالی لازم کایر .
ثانیاً : — «پیهروولف» دن مدیر من طرفندن ترجمه اولان «سن سودا» پیه سی «مجاناً» تقدیم ایدیه جکدر .
ثالثاً : — آبونه لر من بردفعه یه مخصوص اولمق اوزره آپولون فطوغرافیاخانه سند رسم
چکدر بیهله جکدر .
رابعاً : — اداره خانه من طرفندن برسنه ظرفنده ترتیب اولنه جق قونفرانس وماتینه لر دن
دردینه مجاناً داخل اوله جقدر .
خامساً : — اداره من طرفندن نشر اولان «رسملی رومان» مجموعه سنه یوزده ۵ اسقونطو
ایله آبونه اوله بیهله جکدر .
سادساً : — اداره من طرفندن ترتیب اولنه جق سیاحت وتنزهلره یوزده ۱۰ تنزیل فیئاتله
داخل اوله جقدر .
« برنجی سیاحت ۱۱ تموزده بولایرده شهید حریت کال بکک مقبرینی زیارتدر »

آبونه شرائطی

ممالک اجنبیه ایچون

ولایات ایچون

در سعادت ایچون

۲۶ قران

۱۲۰ غروش

۱۰۸ غروش

» ۱۴

» ۶۵

» ۵۴

آلای آیلق ۵۴

ناچيز مجموعه من فوق العاده نائل رغبت و توجه اولمش و برنجي نسخه من آز زمان ظرفنده صرف اوله رق موجود نسخه لری پك آزمشدر . بورغب و توجه مقابل بزده مجموعه منی دها زیاده اصلاحه قرار ویردك . مجموعه مزه ۱ مایس تاریخچه قدر ابونه اوله جقلره فوق العاده تنزیلات یاسیله جفی و بوندن صوكره ابونه فیائتلك تزییدایدیله جکی اخطارایدلمشدی محترم قارئلر مندن آلدیغمز یوزلرجه ورقه لرده احوال اخیره مناسبتیله غزته منرك بدل اشترا کنی کوندره مدكلرندن بوتنزیل فیئات مدنتك بر آزدها تمیدیخی وشو صورتله قارئلر مزه کوستر كده اولدیغمز تسهیلاتك تمادیسنی رجا ایدیورلر . بزده بورجالرینی اسعافه فرار ویردك . بوجهتله :

«مجموعه مزه ۱ اغستوس ۳۲۵ تاریخچه قدر» ابونه اوله جقلره :

فوق العاده تنزیلات یاسیله جقدر .

اداردخانه سندن وباشلیجه مرکز توزیع لرندن آلتق شرطیله سنه لکی یعنی ۱۲ نسخه سی :

۴۵ غروش ، آلتی آیلنی یعنی ۶ نسخه سی ۲۵ غروشدر .

پوسته ایله اقامتگاهلره قدر کوندرلك شرطیله وطشره ایچون :

سنه لکی ۵۵ غروش ، آلتی آیلنی ۳۵ غروشه .

آبونه قید اوله جقدر . بوفیئاتلر یالکزر ایکی آیه مخصوص برهدیه واکرام اولوب مایس ابتدا سندن اعتبارآ ادارخانه دن آله جق آبونه لر : ۵۰ غروشه وطشره و اقامتگاهلره کوندریله جك آبونه لر : ۶۰ غروشه ابلاغ اوله جقدر .

آبونه لر مرده هدیه لر من : رسمی رومانك برسنه لکته آبونه اولانلر ادارخانه من طرفندن برسنه ظرفنده ترتیب اوله جق ۴ ماینه یه حق دخوله مالک اوله جقلردر .

هیچ وقت غائب ایتمدن آبونه اولکزر . بونك ایچون شوراده کی قوبونی کسهرك ولازم کلن یرلرینی املا ولزومسز یرلرینی طی ایدرك : « درسعاتده باب عالی جاده سنده مصور محیط و رسمی رومان مجموعه سی مدیری فائق صبری بك » نامه ارسال ایدیکزر .

۱۰۰ صحیفه — رسمی رومان — رسم	مجموعه سی	رسمی رومان (مجموعه سنك مارت بردن مایس بره قدر ایکی آی ظرفنده تنزیل فیئاتله آبونه قید ایتمسندن استفاده ایتمك و مدكور مجموعه لك برسنه لکته	آبونه قید اولمقی ایستیکسندن :	آبونه بدل اولان	آبونه بدل اولان	کوندرلش اولدیغندن اخذیله آبونه سندیك و مجموعه لك
		(۱) آلتی آیلنه	(۱) ادارخانه ویا مرکز توزیع لرندن آلتق	(۱) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۱) سنه لک	زبرده کی آدرسه ارسال
		(۲) آلتی آیلنه	(۲) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۲) آلتی آیلنی	(۲) غروش	آدرس :
		(۳) آلتی آیلنه	(۳) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۳) آلتی آیلنی	(۳) غروش	اسم
		(۴) آلتی آیلنه	(۴) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۴) آلتی آیلنی	(۴) غروش	ایقامت
		(۵) آلتی آیلنه	(۵) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۵) آلتی آیلنی	(۵) غروش	تیمار
		(۶) آلتی آیلنه	(۶) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۶) آلتی آیلنی	(۶) غروش	
		(۷) آلتی آیلنه	(۷) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۷) آلتی آیلنی	(۷) غروش	
		(۸) آلتی آیلنه	(۸) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۸) آلتی آیلنی	(۸) غروش	
		(۹) آلتی آیلنه	(۹) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۹) آلتی آیلنی	(۹) غروش	
		(۱۰) آلتی آیلنه	(۱۰) زبرده کی آدرسه کوندرلك اوزره	(۱۰) آلتی آیلنی	(۱۰) غروش	

سلانیک بونمارشه سینی هیچ زیادت ایتدیکزمی ؟ هرانی شیئی اوراده بوله جفکزدن
امین اوله ییلورسکز . در سعادت - باغچه قیوسی

ذوات کرامک هر حالده مظهر تقدیر و تحسینی اوله
جفی صورت قطعیده امید الیکی جهله شو توجهه
بحق نائل اولقی ایچون مغازه سنده بولندیردی
البسه و لوازم سائردهی هیچ بر مغازه نه تطبیق
ایدیله میه جک بر اوچوزلقنده صاعغه قرار ویرمیش
اولدی محترم و معزز عیال مشتریلرینه عرض ایدر .

(۵۸) مایرک کبیر البسه مغازی

استانبول - غاطه

در سعادت سینی و فبره دیری کشاد الیکی
بیوک مغازه لرنده بولندیردی البسه و لوازم سائر سله
ده پور اولال مایر مغازه نی تشریف نرلنده بوله حق

کمال زاده

علی اکرم

خدیجه خانم

مبلی مطبوعه

۱۰

والدهم : « نزهه کیدیورسک ؟ خدیجه خانم ،
سکا کوزل کوزل نصیحتلر ویریور ، دیکسهک آ! »
دیهرک بنی یاننده او طور مغه محکوم ایدردی .
برقاج سنه لر استانبولدن آیرلدم . عودت
ایتدیکم زمان فکر ونظرم آچیلش ایدی ؛
هرشیئی کورمکه ، آکلامغه باشلامش ، آرتق
چو چوقلقدن قورتوله رق کنج اولمش ایدم .
ایشته او وقتهدن دهشتدن بشقه حالتی کورمه
مدیکم خدیجه خانمک ناصل شایان مطالعه بر مخلوق
غریب ، بر « تیپ » اولدیتتی حس ایدرک
احوالی لایقانه تدقیق ایتدم . بو بیچاره دنک
ترجه حالندن مضحک فاجیه لر ، مبکی مضحک لر ،
رقیق حس لر ، علوی منظره لر . . . حاصلی شعردن
عالم لر چیقدی ! جملہ سنی تفصیل ایتک بر رومان
یازمغه توقف ایدر ، بونلری مجملأ سویله مکه
چالیشه جغم :

بزم اوه کلوب کیدن و — یا شمائل واشکالنه
ویا خود اطوار واحوالنه نظراً — او خلقنجه
اوصاف مخصوصه لر یله معلوم اولان برچسوق
قونغوی قادینار آرمه سنده برده سیکیرلی خدیجه
خانم واردی که بنم هر کسدن زیاده نظر دقتمی
جلب ایلمشیدی . چو چوقلغمده خدیجه خانم دن
قورقاردم . نصل قورقما ییم ؟ نه زمان یارامازلق
ایتسم « شمعی خدیجه خانم چاقسینی چیقاریر! »
دیرلردی . آمان او ایکی اوجی صاری تنکه
قابلی ، اورتمه سی کمیک ، اوزون سیاه آغزلی
کور چاقی نه مدھش شیدی ! برکره خدیجه
خانمک النده کورمش ایدم . بردفاده . . .
— حالا تو یلرم اور بریور ! — بنی تهید ایلچین
بوغجه سنندن چیتارمشیدی . یاشم ایلرلدکجه
چاقیدن قورقماز اولدم . فقط خدیجه خانم دن
خوفم بردوام ایدی : صورتی اکشیدوبده
دیرلانمغه باشلادیمی تکدیراتی اعدادکچی نامتناهی
اِلوردی . یانندن قاچما دقجه دیلندن قورتوله
مازدم . هر زمان قاچقده ممکن دکل ... بیوک

ذکا پارلایور، چهره سینه مال جدیت طولور،
بعضاً عادتا علوی اولیوریریوردی .

خدیجه خانمک ملکات عقلیه سندن بحث ایتهدن
اول سویله کم او تیتزلکک صوک درجه سینه واصل
اولمش . اولرینک تمیزلکنه اعتماد ایتدیکی ایکی
اوج احبابندن بشقه کیسه ایله کوروشه من ،
فقط او اولرده یاننده ایکی بوغجه بولندیره رق
کیدر . بوغجه لردن بری کوچوک ، دوه توی
رنکنده چوخه دن یایلمش ، اطرافه مائی
شرید کیرلمش . لکن شرید بوغجه نک یوزینه
ایکنه آردی دیکیش ایله دیکلی اولدینی حالده
ایچنه یورغان چارشانی کبی اویولغانمش : چونکه
خدیجه خانم شریدی کوزلجه سوککک بوغجه نک
آستارینی کیرلندکک ییقور . بو بوغجه ده :
مهود دهشتلی جاق ؛ اوززی قوشلو ، اوزونجه ،
صاریمراق بر بیاض تنکدن طباقه ؛ کهربالقدن
چقمش ، یاسمین اوله مامش ایکی جیغاره لق ؛
ایشلمه لی ، کوموش بر جیغاره ماشه سی ؛
قیرمزی تحه دن بر کبریت قوطوسی ؛ بر کو-
موش جزوه . بر اسکی معدن قهوه فنجانی ؛
بونلر قار کبی بیاض اوج درت تولبند ایله
اورتولو ؛ هپسنگ اوزرنده ده یالیزلری بوزولمش
اسکی ، صولوق جلدلی بر انعام شریف . بیوک
بوغجه نک ایچنده دهامهم شیلروار : بر یدک
خرقه ، اتاری ؛ بر یاتاق چارشانی ؛ اضرافی
ایچه دانته لالره مزین ، ایچه پاتیسقه دن بر چفت
یاصدق اورتوسی ؛ غایت ایچه ، بیاض بر یورغان
چارشانی ؛ چوخه کیسه ایچنده بر بوینوز
قاشیق ؛ اوپالی ، اوپاسز اوج درت یمنی ؛ بر
قاج چفت قونجیلری ایشلمه لی یوک جوراب ،

قیصه بویلو . بیوک باشلی ، ایری مائی کوزلو ،
غایت ضعیف بر مخروق تصور ایدیکز : ایال
مختک ظلالیه ایام ، ادتک انواری امتزاج ایتمش ده
حاصل اولان سیاهه مائل صاری رنک چهره سینه
یایلمش ؛ صولانمش قانلره ملمع برلیغه بکزه من
قینالی ، آقیل صاچلری صاری مائی یمنیسندن
فرلایه رق کنیش آلنک اوزرینه دوکولمش ،
ایچه چکمه قاشلری آلنک دریسله برابر متصل
اوینار ؛ بوقاشلرک بر خذاده طور ماسی قابل دکل ؛
هر زمان بری آشاید اوبری یوقاریده !
بو حرکت دوام ایتدکک کوزلرک اوجلری ده
کولکله کولکله بوزولور . هله آری ...
ا هر صقیدکجه باشقه شکک کیرن صوبی بیتمش
لیمون قابوقلری کبی ایگری بوگری آغزینی
تعریف ممکن دکلدز . صاری قورو چهره ده
یاناقلرک درین قاره چوقورلنی بهار شبابنده
کولن بر صاحبه آنک عذار تابناکنده آچیلمش
ایکی نیجه ایله نه مستکرم تضاد تشکیل ایدیور ؛
مائ مائی طمارلره محاط اولان کزدن کوکرچین
عورطه سی قدر برکک فرلامش ، لاقیردی سویله
دکک کویا یوقاریدن آشاغی ، آشاغیدن یوقاری
یووارلانیور ؛ اوکیکک آلتده ده نظری اتما
ایده جک قدر درین برچوقور . اوزرینه بوغوم
بوغوم ایپلکار صارلمش قلملره تشبیه جائ
اولان ایچه پارماقلرنده خفیف بر رعشه وار ؛
فقط صاری چدیکنک ایچنده شکل وحالی
کوروله مین کوچک آیقلرینی متین متین باصیور .
ایشته خدیجه خانمک رسمنی یایدم ، بکندیکزمی ؛
لکن بوچیرکیلکی ، بو عجائبکی ایله برابر قادینده
بر ملاحظه ، بر حال واردی . کوزلرنده شراره

بر قمری ترلک ؛ یشیل بر یوز اورتوسی ،
بر قات چاشیر ؛ هپ بونلرک آراسنه سیرک
غازلردن یاپلمش کیسه لرایچنده لوانته چیچکری
یرلشدرلمش . بوغچه آچلیمی ، جید ، لطیف
بر رایحه طویولور .

خدیجه خانمک کیتدیکی ره کون طوغمه دن
اول کیمک ، عودت ایدرکنده کیمسه خبر
ویرمه دن سحر وتی صاوشمق ایدی . بزه
کلیر کاز بردرجه قدر کندی نه تخصیص ایدلمش
اولان کوچوک - ساری اوطیه کیرر . همان
کوچوک بوغچه سنی آچهرق جزوه سنی بر قاج
صویقادیقدنصکره مانعاله سورر ، قهوه صوی
قایناغجه به قدر ترکه الریله یوروله یوروله
بوکدیکی غیر منتظم چیغاره یی - اوکون کینی
نسل استرسه - کهربا ، یاسمین چیغاره لغلردن
یرینه یاخود کوموش ماشه سنه کچیرر ، کمال
اعتنا ایله پیشیردیکی ساده قهوه یی قنجاننه
طولدرنجه چیغاره سنی ده دوما لاندیرر ؛ بمضاً
بر شیلر مرلده ررق ، بمضاً

قارشیدنده کی آناجک یشیل
یاپراقلرینه نصب نه کاه ایدهرک
مانعالتک باشنده قاشلرینی
اویناه اویناه کیفی چاتاردی .
کاه اولوردی که باشنه طاقش
اولدینی بر صولوق کلی
بارداغه قویهرق قارشیدنه
کچوبده قهوه سنی ایچرکن :
« اوح باغچه جکم ، کوزل
باغچه جکم ؛ سکا باقدغه یورکم
آچیلور ... » دیردی .

قهوه سنی بتیرر بترمز خدیجه خانم انامنی اوقور ،
ماتماً قاپینی کلیدلرک اثوابی دکیشدیرردی .
آرتق بویوک بوغچه دن یرلشدیکی قدر اعتنا ایله
چقاریلان نخودی یوکلر انتاری یی ، اوایکنه
باتمه لرده توز پارچه سی کوروله مین دیکیشلی
خرقه یی کیوب شال اسکیسندن قوشاخی بلنه ،
کوشه لری صیچان دیشی ایشلمش ایپک بیاض
مندلی بوینه باغلا یوبده یشیلی قمری یی اویا
ایله مزین یمینسی حوطوزه یاقین بر شکل ایله
باشنه ایلشدردیکی زمان خدیجه خانمک سوسنی
کورملیدی . سوسنک کوزلاککنه اکی زیاده اعتنا
ایتدیکی کونلرده کوموش اوزرینه اوراق فمک
طاشلی ایکنه سنی کوکسنه طاقار ، حتی ممنونیتله
آینه ده جمال آبدارینه باقاردی .

توالتی بویله جه کمال ایتدکدنصکره خدیجه
خانم اوده کیلرک قارشیدنه چقاردی . یملک وقت
کلنجه ، بوغچه دن کندی حولوسنی ، قاشیق آلیر ،
سفریه کتیرر ؛ کیچده ده - نه قدر تمیز اولورسه

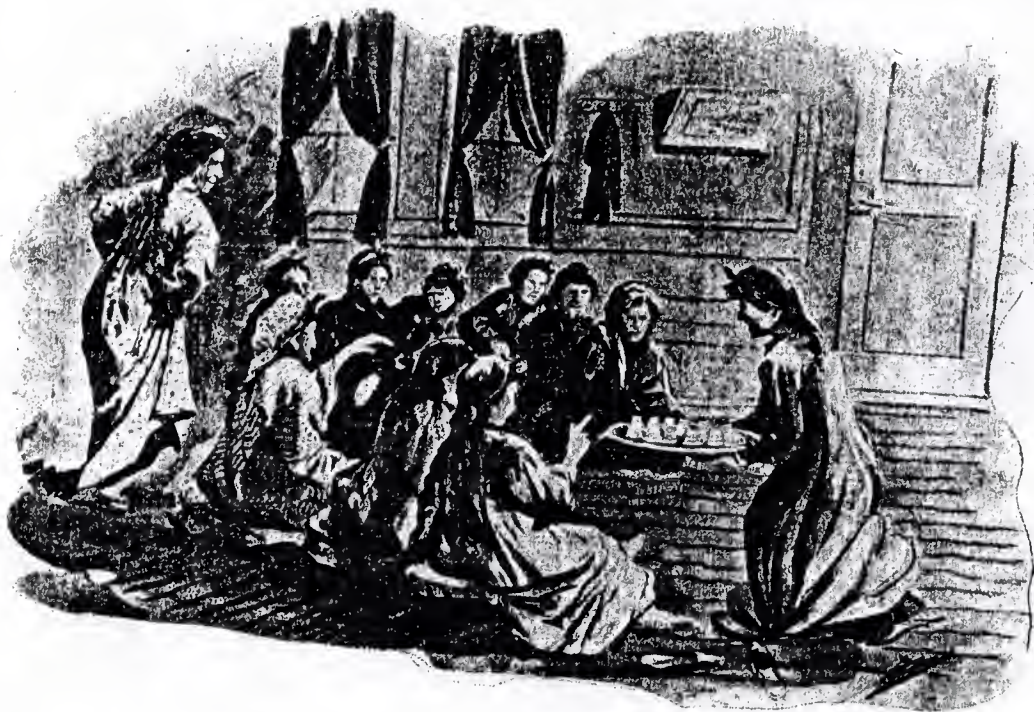
بوغچه لردن بری کوچوک ، دوه توی رنگنده ... (صحنه : ۱۶۲)

اولسون — کندیسی ایچین حاضر لانتیق یاتاغه
بوغجه سنده کی جارشا افلرله یاصدیق اورتوسنی
سرمه دن کیرمزدی .

بو قادین فوق الماده بر ذکایه مالکدی .
جانی ایستدیکی، کیفی اولدینی زمان او یله سوزلر
سویلرکه ارککلر قولای، قولای سویلر من .
غالبا بر آز او قومق یازمق ده بیابور ؛ چونکه
لاقیردیلرینک آره سنه بمضایارم یامالاق بر مصرع
یاخود مصطلح بر جمله حکیمه قارشتمده در .
خوی ناصل ؛ هم غایت ابی ، هم غایت فسا !
اوت، خدیجه خانم — قاشارینک حرکت متهادیه سنده
بطائت ، او طورماز دیکلنمز زبان شدیدالیا سنده
رخاوت سیکیرلری بر آز راحت اولدینی زمانلر —
پک ابی خویلودر : اؤک ایشارینه باقار، تحتلری
صابونلی بزلرله جیلا ویره جک قدر سیلر ؛
اٹکلرینی بلنه طاقچه مطبخه اینه رک موسمه
کوره آبه کومه جی، زیتون یاغلی طولمه، مایدا .

نوزلی کوتسه کبی قادیناره مخصوص یمکلی
— المرنی بلکه یوز کره ییقایه رق — یمیزتمیز،
کوزل کوزل بیشیرر، هر کسک دردینه اشتراک،
هر کسله ملاطفه ایدر . حتی باشقه سنک حسابنه
آغلادینی ده واردر . یا سیکیرلری بوزولورده
قاشلر چابق چابق اوینامنه ، آغز بوتون بوتون
چار پلمغه . کوزلر طیشاری فرلامغه باشلارسه ...
آمان یاربی ، او زمان تفنک پاتلار کبی بربری
اوزرینه، ککیره رک، خلتموندن بر سلسله شوم
غلیظه فرلایه رق کزینیر ؛ بر یرده طوردهماز ؛
بر شیئی بکنه من ؛ هر کسی تحمیر ایدر ؛ صورتی
رنکدن رنکه ، شکندن شکله کیرر ؛ اوزمان پک
چرکیندر ، عادتا قورقونجدر . کیم یانه کیتسه
غوغا چیتاریر ، یاندن قاقسه لر « بنی یالکنز
براقورسکنز » دییه بار بار باغیرر، حاصلی هیچ
چکلمز . شو تضاد مجموعه سی مخلوقک احوالی
تصویر ایچون بر قاج مثال ایراد ایدیم :

یوزوکی صاقلادیلر، خدیجه خانم آرادی ... (صحیفه : ۱۶۶)

جزودنی بر قاج صو بیقاددن صورده مانفاله سورر ... (صحیفه: ۱۶۳)

بر کچه خدیجه خانم کفلی ایدی. یوزوک
ارینامی تکلیف ایتدی. او خلقی بونی کمال
منو نیله قبول ایتدیلر. اختیار ماما دادی یه
وارنجیه قدر هر کس بویوک والدمک او طه سنه
طوبلانندی. بیکای فاطمه خانم ده بزده مسافر
ایدی. خدیجه خانم تکلیفی اوزرینه بر اورنک
اون ایکی فنجان بر تحته تپسی یه قونیه رق
کتیرلدی؛ ماما دادینک کوموش حلقه سی
صاقلانه جق. هر کس نوبته آرایه جق؛ الی ده
قاما، یوزده مسخره. بن بالطبع خدیجه خانمه
برابر ایدم، بویوک والدم سیر ایتکی ترجیح
ایتدی. ای تپسی کیمده؟.. خدیجه خانم
تپسینک اورته رینه ایکی فنجان آیره رق یوزوک
بوناره صاقلانقدن صکره تپسی یی فاطمه خانمک
اوکنه کتیردی. فاطمه خانم دقتله کوزلرینه
باقوردی. هیچ او قاشلرک آلتنده کی کوزلردن
بر شی آکلامق ممکن اولور می؟

— نه باقورسک آلیق یارم؟

— خدیجه خانم، صراغده کی فنجان شیشیور.

— سنک قدر شیشم سین.

— قوزوم تپسی یه باق!

— قارشمده سن وارسک خانم، جم.

لکزدن نکاهی آیره بیلیر می؟

— ینه کاتبلر کی قونوشیورسک. یوزوک

بونده... بو، چوق شیشیور.

— آ خانم، یارم ساعتدر دوشونیورسک؛

یوزکده قوپاره قوپاره بک قالمه جق!

فاطمه خانم شیشیور دیدکی فنجانه طو-

قونمادی ده عکس حسه تبیتله او بر فنجانی

قالدیردی، یوزوک آلتنده چیقویر مسونمی...

خدیجه خانمده کی چهره یی کورمل!

— آمان نه بویوک معرفت! بن باقدم ده اونک

ایچون تپسی یی آلدیکز، هله صاقلایک باقم.

— اوح یا، آلدق یا...

— صوس سن ده! ماما دادی یم دییه بزه

هذیانلریکی می یوتدوره جتسک؟

یوزوک صاقلادیلر. خدیجه خانم آرادی.

بش صای ویردی؛ بن آرام. یدی صای

ویردم. بکت کیده اونلرک صایسی اوتوزی

کچدی. بو موفقیتمزلکده فاطمه خانمک طانسر

طانسر لطیفه لری انضمام ایتدکجه خدیجه خانم

کوبلره یینور؛ مثلاً صای ویردکجه بکا «نابی»

زمان بکم! بو نه قدر درایت! کورمور میسک،

تادین ار فنجانه باقوردی. «بر دیگرینه

«باشی صاجی، عقلی کل! هیچ او فنجانه طو-

قونولور می؟ های خانم، مراقم قالمه جق.»

کی سوزلرله خطاب ایدرک میتنده بولنانلری

حاشلا یوردی آمان قاشلرک حرکتمده ینه بر

سرعت، بر شدت پیدا اولدی؛ آغز ده ازاده

چار بیایور، کو کرچین یومورطه سی کیک ضیق

صیق اینوب چیقور؛ شمدی بر غوغا چیقده

جق!... برکت ویرسین تپسی یی آلدق.

خدیجه خانم صانلامغه باشلادی. قارشیده کیر

«یوزوک دسته کلمه آله جغز!» دییوب طو-

ررکن بربری اوزرینه بزه اونر صاییدن اوتوز

صای ویردیلر. خدیجه خانمک کفی تماماً رینه

کلدی. یوزوک صاقلامقده کوستردیکی مهارته

حیران اولمامق قابل دکلدی! هر سفرده فنجانلر

باشقه بر شکل آلیور: اوچر اوچر تپسینک

— خدیجه خانم، شو تميز اوك حكايه سنى.
سويلسهك آ.

— آ... خانمجنم، قاچ كره سويلهدم.

— نه ضررى وار؟ بر كره ده سويله؟
امينه خانم ايستمدى.

— سويلرم اما بردها يوق. اى ديكايك ده.
خاطر كزده طوتك.

— ديكايورز.

— آه! بن او اود كيدرميدم خانم؟ نه يابهيم.

دامادمك بلاسى. ايشى اوله جقمش. بن اى.

لاقردى سويلرمشم. قوزم خانم نينه! جانم خانم

نينه! ... نه ايسه قالقدم، كيتدم. جهنمك ده

بوجاغى. هوجده پاشا نروده، ادرنه قايسى نروده؟

اولدم، باييلدم. راجح بك افندى حضر تارينك

دولتخانه لى بولونجيه قدرده چكمدىكم صيقتدى.

قلمه دى. دوشون خانم: بتالار، بكجيلر،

همالار، چئالارله قونوشمق ... هله بر بويوك

قاي كوسترديلر. نوح نى زماننده بويانمش

اولان بو قاي آمان نه چركين شى! ياحلقه لر؟

دميرميدر، طونجيدير، باقرميدر؟ آكلايانه

عشق اولسون! حلقه دكل، زيتون ياغى طور.

طوسنه بولانمش چى ات صوجوغى.

— آمان خديجه خانم؛ بوتشيهلرى نرودن.

بولورسك؟

— سز باشقه شيت بكمزه تك... او مر.

دار حلقه لره بن فصل ال سوزهرم؟ انسان بر

پاچوره آليرده بونى سيلر. يردن فراجه مك

اتيكيله بر چوپ آلدده قاي يى اونكله چالمفه.

باشلادم. بلكه بر چاريك اوردقدنصكره آچديرمق

ميسر اولدى. كاشكه آچايه يديلر! ايچرى كيردم.

دورت گوشه سنه. ايكيشر ايكيشر گوشه لره
لورته لره. تك تك هر طرفه، قارمه قاريشق،
دردرد دردرد طابور كى ديزيلورلر. خديجه
خانم بر تركى طوتدوردى. نه سس... نه
بوغوق. چيركين سس! ايسترايسته مزديكيوردق!

قارشيمدهكى خانم باقار.

يوزوكى فنجانه چاقار،

فجناك جاتى ياقار....

بونى بونلر بيلمز يئنا!

آقشامدن بللى!

— هى بابام هى! فاطمه خانم. فنجانلر

شيشيور اما سز ضيفلايورسكز! ائم، نه بو.

يورديكز؟ آقشامدن بللى... بونى بونلر....

يوق اويله خيله اولمز، صاللاميكز! هاى شمى

بوله جقسكز! امان ياواش كل خانم. سز بويله

الاريكزى آتلاتمى جانبازلردنى اوكرنديكز؟..

قرق اوچ، قرق درت، قرق بش، قرق آلتى،

قرق يدى، قرق سكز، قرق طقوز، اللى....

بر. ايكي.... اغندم عافيتلر اولسون.

خديجه خانم اوتحف يوزوك تركيسنى بر

چوق سويلدى، خاطرمدده قاله ميان بر چوق

قطعه لرى تكرر ايتدى.

هله يوز صاييه كلذك. اوزمان بو اختيارك

نصل چو قلاشديفتى كورمى: قاي يى طوتدى،

كيمسه يى طيشارى براقيور. متصل الندهكى فنجانى

قارارته رق مسخره اولانلرك آلنلرينه باصيور.

نه مسرتلر، قهقهه لر....

بر آقشام ينه خديجه خانمك كفى واردى.

بويوك والدم ديدى كه:

زيفير كې قارا كلق. اودن بر آل قنديل كتي رمل
ايمش ! كوزلم قارا كلنه آليشجه معدم
بولانغه باشلادی . كيرديكمز ير كويا اوك آو-
لوسی اوله جق ؛ نه قدرده دوز اولو ! نه ديهيم
خانم : صانكه طالغه طالغه ياليمش بر چامور
دریاسی . يا قاپي آچان اوشاق قافلی ، باغچوان
الهی ، آواز صورتی ، ساييس قوقولو حريفك
حالی ؟ «نهره كيديوك ، غادين؟» — كورميور ميسك؟
يوقاری — چيخ هادی ! «اتكلمی طوپلادم ؛
او مردار اولودن سه كه سه كه كچدم ؛ كويا يينك
طاشی اوله جق ، بر كنبد كوريدن آنلادم ....
— او نه ديمك ؟ بو حكايه يي هر نقل
ايديشكده تعبيرلری دكيشدير رسك .

— آی ! «كنبد كوری» يي آكلامادكمی ؟
يئك طاشنك اوزرنده بيكارجه چامورلی
آياق ایزی واردی . خانم ، اللهك مردار
اولماق ايچون ياراتدینی قار كې بياض مرمری
بيله سياه ايتشلر ! ديركن قارشيمه بر پاسلی
مردیون چيقدی .

— بوده نه در خديجه خانم ؟
— يوق . . . هر زمان بويله لاقيرديمی
كسر سه كنز صوصارم . بن سزك دالقا و غكز
دكلم آ . پاسلی مردیون ده آكلاشلميه جق بر شیمی ؟
بر قات ، ايكي قات توز باصه مقلری قابلامش ؛
ترلی ترلی چبلاق آياقار باصه باصه ، صوقو-
والرينك دليكارندن دامله دامله دوشه دوشه
توزلر باقر رنكنده چامور اولمش ، تحته لره
«ايشله مش ! پاس بيله بوندن تميزدر . . . يوقاری
افصل چيقدی غمی نه بن سويليهيم ، نه سز ديكليك ؛
پابوچلرمی بيله چيقارمادم ، صوفانك حالی

كورملی : كويا حصير قابلامش . پارچه ، پارچه
اولمش ، تللری ارقدر فيرلامش كه باقان قو-
رومش آريه تارلاسی ظن ايدر ! ايریلی ، او-
فاقلی بر چوق خدمتچی قيزلر . قاشچيدیلر كافر
بجورلر . نی قوس قوجه بارخانه ده يالكنز
براقديلر . شاشردم قالدیم . خانم اكنه بويله
بويوك بر ديوانخانه ، لوشمی لوش ، بيسمی بيس ؛
هر طرفده بر قاپي ؛ صوكنده پرده لری قوپمش ،
جاملرينك ياريسی قيرلمش قاپي قدر بش پنجره .
مكر بو مكمل قوناق مزارلغك قارشيسنده
ايمش ؛ او پنجره لردن سياه غول يانيلر كې
سرويلرك باشلرينی صاللامقده اولدقلرينی
كورنجه اودم قويدی ، والله كندمی پری
اولرنده صاندم ؛ فرياده باشلادم . . هله بر قيز
كلدی . «سز كيمسكنز ؟ نه ايستر سكنز ؟ — آمان
اولادم ، هله بنی بر اوطه يه كوتور ، بر يودوم
صو وير ! «خلاق بر قاپي آچدی ، ايچری يه
جان آتدم . اوطه اما نه اوطه ! اوتلری دمت
دمت فيرلامش ، بولاشيق بزی كې اورتوسی
پارچه پارچه اولمش بر مندر ؛ ديدك ديدك
ديدكلنمش بر كچه ؛ اوزری كوچوك بكك بز-
لريله مزین بر قفس ، آلتنده ياسلامش بر صاچ
منغال . بونلرك هپسی نه ايسه نه ، بر شيئه عقل
ايرديره مدم : پنجره نك ايچنده ياريسنه قدر
ايصيرلمش بر آيوا ايله بر باش صوغان راردی .
عجبا بو اوده آيواي صوغانله می ييورلر ؟ ...
جاريه طونج هاون قدر قالين ، كنارلری آغز
ياغريله بجلابر بارداقده بولانق بر صو كتي ردى ،
ايستر ايسته من ايچدم . برده او بز قفسك
آلتنده كې منغاله بر صاپي قيريق جزوه سور-

ایچین قاتلاندم: « — خانم افندی بی کورمک استیورم — خانم افندی بوراده دکل. »

قهوه پیشدی. قوقوسی... اوف امان او قوقو! بر یوتوم آنجه بتم، بوتون بوتون سیکیرلم اوینادی. — بن باشمی اورتر بک افدینک یاننده کیدرم.

— بک افندی خسته یاننه کیدمز — اللهه امانت، نه سی وار؟ — دون کیجه زیاده تاتار بورکی یدی ده .... راجح بک کوزمک اوکنه کلدی ... — سیکیرلرکده بوتون بوتون بوزلدی.

— اویله یا! دوشونک افندم راجح بکی، او قاپیسندن صیغه مدینی ایچون قابلی آرابه یه یینه مین بک افندی بی ... مرحوم دامادمه کندییی نقل ایدرمش: یلک یاپدیرمق ایچین اولچو ویرمجبکی زمان ترزینک اولچو قایشی یشمزمش ده ایکی قایشی بر برینه باغلار، قارتی اویله اولچرمش! یینه تاتار بورکی طیقینور! های ایچمه فئالق کلدی: « چکل قارشمدن مصیبت! .... » باربار باغرییوردم. قیز طیشاری یه فیرلادی! « حسنا خانم، قالفه ... قالفه جغم کلکز! » دیه چاغرشمنه باشلادی. عقم باشمه کلدی اما ایش ایشدن کچش ایدی. اوطه یه یدی سکز کئی طوبلاندی؛ صاغ الارینک ترسنی صول الارینک ایچنه اوره رق، بلرینی ییلان کی ایکوب بوکهرک « قادین، قادین! بزم بکمزدن نه ایستورسک؟ » دیه اوزرمه هجوم ایتدیلر. آرتق حسنا خانم دن باشلایه رق اک چرکینه وارنجه یه قدر یالواردم، اتکارینه قاپاندم ده طباق یمهدن کوچ حال ایله سوقاق قاپیسنه کلدیم!

مسیمنی! « قیزم اللهه امانت اول اما بن خسته یم. قهوه ایچم » دیدم. لاقیردی یه باشلادق:

« — هیچ اولورمی افندم؟ تکرری مسال فریسکز، بر قهوه مزی ده ایچمزه کز ... »

— سزک قهوه کز کبار قهوه سیدر، یمندن کلیر. میس کبی قوقار. هله بو منغالده ... بو کوللو آتشد پشرسه رایحه سی دها لطیف اولور. بز فقرایز قیزم. اویله شیلر بز کز. — یوق افندم، صوکره خانم افندی طویارسه بز نه دیر؟ — قیز، صورمق عیب اولماسین اما، شو آیوا ایله صوغان بر یرده نیچین طو. رویور؟ — بوراسی دایه خانمک اوطه سیدر. اوکا هر کون ایکی یومورطه بر صوغان ویرلر، سوده ای ایمش، پشیریر، یر. دها یومورطه لرینی کتیرمه مشلر — یومورطه بی بو منغالده می پشیریر؟ — اوت — مسافر قهوه سی ده بوراده؟ — اوت — چوچوغک بزلی ده بوراده قورور؟ — اویله یا، قاج منغال یاقه جغز؟ — نه تمیز، نه اعلاشی. — آ... خانم سن بن زکلنورمبسک؟ اویمزی بکنمده کله یدک! — — شمدی قادینک حق یوقی، خدیجه خانم؟ شو هر کسی خاشلامق خویندن واز کسهک نه ایی اوله حق.

— سن اولده صوص باقیم! یینه دیشمی سیقدم ده « استغفرالله، اکلنمک ایچین دکل، اویله سویلیویرمشم » دیدم. خنزیر مصیبت بکا « قادین سن نه سک؟ سویلسهک آ! » دیسمینی. آرتق مراقم قالدی: آزدها قیزک بوغازینه صاریله جتدم! یینه رحمتی دامادمک خاطری

زیتون یاغلی طوله، مایدانوزلی کوفته کی قادیلره محسوس یمکاری... (صحیفه : ۱۶۴)

اما انتقامی آلمادمی؟ هیچ اونلرک یانلرینه
براقیرمیم؟ ... نه ایسه، قاپنک اوکنده
بر آراه طورویورمش، اوکا آتلادم. اشته
تمیزاؤک حکایه سی. های! بر آز چیچک صوی
کتیرک، ایچمه فنالق کلور ...

آرمونیق دینلن و اکثر روم بر لرلرک دکنلرنده
کوروان اورغدن بوزمه معهود چالاق سسلی
چالنییه بروقت مراق ایتمش ایدم. اوده کیلرک
سامه لرینی هیچ حسابا قاعه دن کیجه لی کوندوزلی
چالیشه چالیشه « علیم علیم » ترک یسندن
طوتدورددم. عشاق پیشروینه قدر کلدیم. آرتق